

INDEKS OSOBOWY

Indeks zawiera informacje na temat funkcji pełnionych w 1940 r.
Kursywą oznaczono nazwiska autorów cytowanych publikacji.

A

- Abe Nobuyuki**
generał, premier Japonii (do 16 I) 32
- Abraham Roman**
generał brygady, jeniec oflagu 321
- Abramson Alfred**
przedstawiciel Komitetu Gdańskiego
w Londynie 544
- Adamczyk Alojzy**
członek Rady Narodowej (od VIII) 584
- Aghnides Thanassis**
prawnik i dyplomata grecki, zastępca
sekretarza generalnego Ligi Narodów 283
- Aksamini [?]**
urzędnik Prezydium Rady Ministrów 504
- Albiński**
810
- Aleksandrowicz Mustafa**
pracownik MSZ, żołnierz 2. Dywizji
Strzelców Pieszych, internowany
w Szwajcarii 746
- Alexandrowicz Karol**
przewodniczący Komisji Badawczej
do spraw Przyczyn Klęski Wrześniowej
w Bukareszcie 696, 827
- Alphand Charles**
ambasador Francji w Bernie (do 25 V)
436
- Anders Władysław**
generał broni, w niewoli radzieckiej,
więzień Łubianki (od III) 321
- Anker Léo**
przedstawiciel Komitetu Gdańskiego
w Londynie 543, 544
- Antonescu Ion Victor**
marszałek rumuński, premier (od 4 IX),
od 6 IX rzeczywisty szef państwa 634,
736, 742, 824–826, 829
- Aras Tevfik Rüstü**
ambasador Turcji w Londynie 81
- Archutowski Józef**
ksiądz, teolog, profesor Uniwersytetu
Jagiellońskiego, aresztowany w ramach
tzw. Sonderaktion Krakau, więzień
Sachsenhausen, zwolniony 8 II 126
- Arciszewski Franciszek Adam**
pułkownik dypl., szef Gabinetu
Wojskowego Prezydenta (do VI), z misją
rekonesansowo-przygotowawczą
w Kanadzie (od VII) 716, 717, 719, 755
- Arciszewski Mikołaj**
kapitan, dziennikarz, rysownik,
internowany na Litwie, następnie
w Koziełsku 539
- Arciszewski Mirosław**
delegat rządu do spraw uchodźców
w Rumunii (do 4 XI) 69, 136, 175, 204,
516, 575, 596, 696, 710, 716, 722, 723,
826, 827
- Arita Hachiro**
minister spraw zagranicznych Japonii
(16 I – 21 VII) 32, 33
- Arsène-Henry Charles**
ambasador Francji w Tokio 204, 205,
346, 518, 531, 532
- Atatürk Kemal (Mustafa Kemal Paşa)**
(1881–1938), twórca i pierwszy prezydent
Republiki Tureckiej 81
- Attlee Clement**
lider brytyjskiej Partii Pracy, Lord Tajnej

- Pieczęci w gabinecie wojennym Churchilla
(od 11 V) 508, 509
- Avenol Joseph**
sekretarz generalny Ligi Narodów
(do 31 VIII) 283, 639
- Azer Anis**
chargé d'affaires Egiptu 586

B

- Babiński Mieczysław**
kierownik referatu paszportowego w dziale
ogólnym 503
- Babiński Wacław**
poseł w Hadze, następnie poseł przy
rządzie holenderskim w Londynie 346,
381, 585, 717, 815
- Bačkis (Backis) Stasys Antanas**
radca poselstwa Litwy w Paryżu 246
- Bajer Michał**
pułkownik, były szef Oddziału II Sztabu
Głównego, agent wywiadu w Wilnie 538
- Baliński Antoni**
sekretarz ambasady w Londynie 376, 377,
486, 487, 500, 502, 521, 638, 729
- Banaczyk Władysław**
kierownik Wydziału Społecznego
Prezydium Rady Ministrów, członek Rady
Narodowej (od 12 VI) 584
- Barlas Chaim**
przedstawiciel Agencji Żydowskiej na rzecz
Palestyny w Stambule 868
- Bartel Kazimierz**
matematyk, profesor i były rektor
Politechniki Lwowskiej, były premier
535, 536, 690
- Basdevant Jules**
radca prawny MSZ Francji 672
- Basmacý Vahid**
konsul Turcji w okupowanej Warszawie
do spraw repatriacji obywateli tureckich
328, 329
- Bassiano di (Caetani Roffredo)**
książe, właściciel Palazzo Caetani, budynku
ambasady w Rzymie 490
- Baudouin Paul**
podsekretarz stanu w Prezydium Rady
Ministrów Francji (od 30 III);
podsekretarz stanu do spraw zagranicznych
(od 6 VI), minister spraw zagranicznych
(16 VI – 28 X) 499, 644, 669–671
- Bauer F.**
urzędnik Rady Związkowej Szwajcarii
189
- Baumann Johannes**
członek Rady Związkowej Szwajcarii, szef
Departamentu Sprawiedliwości 88
- Bączkowski Włodzimierz**
publicysta, sowietolog, działacz ruchu
prometejskiego, redaktor biuletynu
„Sprawy Sowieckie” na emigracji w
Rumunii 22, 25, 62, 63
- Beaumont Nesbitt Frederick George**
brytyjski generał brygady, szef wywiadu
wojskowego 680, 681, 698
- Beauvois Yves**
383
- Beck Józef**
były minister spraw zagranicznych,
internowany w Rumunii 17, 69–71, 138,
140, 141, 174, 175, 218, 219, 296, 297,
317, 354, 355, 410, 421, 438, 719, 742,
757, 787, 826
- Beigbeder y Atienza Juan Luis**
minister spraw zagranicznych Hiszpanii
(do 16 X) 15, 579, 811
- Beneš (Benesz) Edvard**
prezydent Czechosłowacji na uchodźstwie
173, 174, 301, 302, 331, 509, 528,
607–611, 615, 619, 630, 635–637, 726,
727, 756, 758, 761, 762, 769, 770, 786,
787, 817, 818, 820, 821, 832–836
- Beniamin I**
patriarcha Konstantynopola 111, 181
- Beria Ławrientij P.**
ludowy komisarz spraw wewnętrznych
ZSRR 138
- Berle Adolf Augustus Jr.**
podsekretarz stanu USA 656, 657
- Bethlen István**
były premier Węgier 648
- Bevin Ernest**
minister pracy Wielkiej Brytanii (od 13 V)
757–762, 805
- Bewley T.K.**
urzędnik Ministerstwa Skarbu Wielkiej
Brytanii 441, 443
- Biddle Anthony Joseph Drexel Jr.**
ambasador USA 126, 179, 210, 211, 215,
217, 218, 220, 579, 580, 585
- Bielecki**
565

- Bismarck Otto von**
(1815–1898), niemiecki mąż stanu, jeden z twórców i pierwszy kanclerz II Rzeszy 209, 212, 372
- Bistribianu**
297
- Bitner Waclaw**
p.o. konsula w Tuluzie (od VI) 562, 565, 567, 568
- Blum Léon**
francuski polityk socjalistyczny, były premier, 15 IX aresztowany przez władze Vichy 482
- Bociański Ludwik**
pułkownik dypl., były wojewoda wileński i poznański 410
- Boetzelaer van Oosterhout Carel Godfried Willem Hendrik van**
dyplomata holenderski, radca ambasady w Londynie, następnie poseł w Waszyngtonie 717
- Bohusz-Szyszko Zygmunt**
generał brygady (od 19 IV), dowódca Samodzielnej Brygady Strzelców Podhalańskich (do VII), komendant Centralnego Obozu Wyszukolenia I Korpusu Polskiego w Wielkiej Brytanii (od IX) 562
- Bokij**
156
- Bołtuć Mikołaj**
(1893–1939), generał brygady, w kampanii wrześniowej dowódca Grupy Operacyjnej „Wschód” Armii „Pomorze” 321
- Bonna Pierre**
zastępca dyrektora Departamentu Politycznego Szwajcarii 163, 369, 380
- Bonnet Georges**
deputowany, minister sprawiedliwości Francji (do 21 III) 17, 275
- Boncz-Brujewicz (Bontch-Bronievitch) Władimir D.**
były sekretarz Rady Komisarzy Ludowych RFSRR 863
- Borgongini-Duca Francesco**
nuncjusz apostolski w Rzymie 452
- Borowski Edward**
urzędnik MSZ 504
- Borys III**
car Bułgarii 738
- Bosch Ridder van Rosenthal J.J.B.**
poseł Holandii 179, 280, 586
- Bójnowski Ludwik**
proboszcz parafii katolickiej w New Britain (USA) 654
- Bracken Brendan**
sekretarz parlamentarny premiera Wielkiej Brytanii (od 11 V) 92, 606, 607, 723–725, 781, 795
- Bratianu (Bratianu) Gheorghe (Jerzy)**
historyk i polityk rumuński, profesor uniwersytetu w Jassach, później w Bukareszcie 596, 618, 704
- Bratianu Constantin (Dinu)**
przywódca rumuńskiej partii Narodowo-Liberalnej 618, 829
- Bressy Pierre**
zastępca dyrektora politycznego MSZ Francji (od IX) 672
- Briand Aristide**
(1862–1932), polityk francuski, wielokrotny premier 713
- Bridge Charles Edward**
brytyjski generał, attaché wojskowy w Rzymie, następnie szef brytyjskiej misji wojskowej przy polskim naczelnym dowództwie (VII–XII) 561
- Brillouin Léon Nicolas**
fizyk, naczelnny dyrektor radiofonii francuskiej 358
- Briones-Luco Hector**
chargé d'affaires Chile w Ankarze 830
- Brodetsky Selig**
prezes Board of Deputies of British Jews (od I) 54
- Bronowski Witold**
urzędnik ambasady przy Stolicy Apostolskiej 588
- Brun Henryk**
(zm. 21 VI), były prezes Stowarzyszenia Kupców Polskich, więzień Pawiaka (aresztowany 11 IV), rozstrzelany w Palmirach 690
- Brüning Heinrich**
były kanclerz Niemiec, na emigracji w USA 129
- Bryce James**
(1838–1922), prawnik, dyplomata brytyjski, przewodniczący komisji do spraw niemieckich zbrodni w czasie I wojny światowej 218
- Bryndzan**
prawosławny duchowny ukraiński na emigracji we Francji 102

- Brzeziński Tadeusz**
konsul w Montrealu 547
- Bujak Franciszek**
historyk, profesor Uniwersytetu Jana Kazimierza (od 8 I Lwowskiego Państwowego Uniwersytetu im. Iwana Franki), członek PAU 636
- Bujnicki Paweł**
redaktor „Gazety Ludowej” w Wilnie 539
- Bujnicki Teodor**
poeta, współpracownik redakcji „Gazety Codziennej” i „Prawdy Wileńskiej” 539
- Bullitt William Christian**
ambasador USA w Paryżu (11 VII wezwany do Waszyngtonu) 126, 282, 317, 354
- Burckhardt Carl Jacob**
dyplomata szwajcarski, były wysoki komisarz Ligi Narodów w Gdańsku 330
- Butler**
dyrektor Banku Polskiego w Kownie 539
- Butler Richard Austen**
podsekretarz stanu w MSZ Wielkiej Brytanii 177, 182, 278, 301, 302, 311–314, 376, 541, 555–557, 561, 562
- Buynowski Tadeusz**
konsul w Czerniowcach, następnie w Suczawie 22
- Bystrzonowski Antoni**
ksiądz, teolog, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego, aresztowany w ramach tzw. Sonderaktion Krakau, więzień Sachsenhausen, zwolniony 8 II 126
- Byszewski Jan Lech**
kierownik referatu personalnego 491, 585
-
- C**
- Cadogan Alexander**
stały podsekretarz stanu w MSZ Wielkiej Brytanii 536, 557, 748, 766, 805, 807, 838, 853, 854
- Cain Julien**
dyrektor francuskiej Biblioteki Narodowej (do 23 VII), sekretarz generalny w Ministerstwie Informacji Francji (IV–VII) 358
- Caldecote lord, Inskip Thomas**
minister Wielkiej Brytanii do spraw dominiów (14 V – 2 X) 687
- Cambon Roger**
chargé d'affaires Francji w Londynie 537, 675
- Campbell Ronald Hugh**
ambasador Wielkiej Brytanii w Paryżu (do 17 VI), ambasador w Lizbonie (od XI) 494, 495, 789
- Campinchi César**
deputowany, minister marynarki wojennej Francji (do 16 VI), aresztowany w Algierii 275
- Cassulo Andrea**
nuncjusz apostolski w Bukareszcie 51, 52, 202, 203, 827
- Celewicz Włodzimierz (Celewycz Wołodymyr)**
sekretarz generalny Ukraińskiego Narodowo-Demokratycznego Zjednoczenia, były poseł, więzień Łubianki i Butyrek (aresztowany 25 IX 1939 przez NKWD) 103
- Celiński Bolesław**
urzędnik Sekretariatu Ligi Narodów 283
- Centoz Luigi**
nuncjusz apostolski na Litwie (od 19 II) 332, 333
- Chałupczyński Mieczysław**
radca poselstwa w Budapeszcie, kierownik działu ogólnego (od 1 IV), radca poselstwa w Buenos Aires (od 1 X) 34, 120, 137, 172, 489
- Chamberlain Arthur Neville**
(zm. 9 XI), premier Wielkiej Brytanii (do 10 V) 39, 95, 107, 112, 115, 116, 127–129, 142, 309, 350, 375
- Champetier de Ribes Auguste**
podsekretarz stanu w MSZ Francji (do 10 V) 9, 153, 159, 242, 245, 274, 383–388
- Charles-Roux François**
ambasador Francji przy Stolicy Apostolskiej (do 18 V), później sekretarz generalny MSZ 408, 431
- Chiczewski Feliks**
konsul generalny w Brukseli, następnie w PCK w Libourne 489, 504, 640
- Chodkiewicz**
540
- Chrzanowski Ignacy**
(zm. 19 I), historyk literatury, emerytowany profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego, członek PAU, aresztowany

- w ramach tzw. Sonderaktion Krakau,
więzień Sachsenhausen 126
- Churchill Clementine**
żona Winstona 854, 873
- Churchill Winston Spencer**
pierwszy lord Admiralicji (do 10 V),
premier Wielkiej Brytanii (od 10 V) 115,
116, 127, 375, 419, 423, 458, 460–462,
464, 471, 472, 486, 492, 500, 501, 530,
536, 541, 542, 677, 686–688, 723–725,
748, 751–755, 757, 781, 796, 806, 807,
866, 872, 873
- Ciano Galeazzo**
minister spraw zagranicznych Włoch 44,
126, 216, 217, 219, 241, 242, 247, 487,
488, 499, 603, 618, 629
- Ciechanowski Jan**
sekretarz generalny MSZ (do XII),
ambasador w Waszyngtonie (od 15 XII)
13, 85, 86, 104, 106, 123, 162, 164, 186,
201, 259, 264, 278, 351, 357, 363, 364,
368, 417, 422, 423, 571, 584, 605, 606,
639, 656, 658, 680, 681, 683, 684, 708,
709, 717, 719, 728, 750, 752, 763, 773,
776–778, 783, 785, 851, 854, 869
- Ciołkosz Adam**
sekretarz Komitetu Zagranicznego PPS,
członek Rady Narodowej (od 4 III) 22, 24
- Cisar Alexandru Theodor**
katolicki arcybiskup Bukaresztu 51, 52,
202
- Clemenceau Georges**
(1841–1929), dwukrotny premier Francji
53
- Colban Erik Andreas**
poseł Norwegii w Londynie 350
- Colli Carlo**
radca nuncjatury w Berlinie 244
- Cooper Alfred Duff**
minister informacji Wielkiej Brytanii
(od 12 V) 784
- Corbin Charles**
ambasador Francji w Londynie (do 23 VI)
230, 846
- Corrigan Frank P.**
ambasador USA w Caracas 28, 59
- Cortesi Filippo**
nuncjusz apostolski, do końca III
przebywał w Rumunii, później w Rzymie
(z zachowaniem tytułu) 12, 52, 202–204,
280, 281, 332, 426, 427
- Coulondre Robert**
były ambasador Francji w Moskwie
i w Berlinie, ambasador w Bernie
(25 V – 9 X) 274
- Courcy Kenneth Hugh de**
sekretarz Imperial Policy Group 771
- Craigie Robert Leslie**
ambasador Wielkiej Brytanii w Tokio
204, 205, 346, 348, 517, 518, 531, 532
- Cretzianu Alexandru**
sekretarz generalny MSZ Rumunii 742,
827–829
- Cripps Stafford Richard**
członek Izby Gmin, ambasador Wielkiej
Brytanii w Moskwie (od 12 VI) 417, 429,
461, 462, 475, 486, 500, 501, 536, 557,
638, 780, 781, 795, 811
- Csáky (Csaky) István**
minister spraw zagranicznych Węgier 44,
221, 597, 647, 831, 839, 871, 877, 878
- Cywiński Stanisław**
filozof, historyk literatury, dziennikarz
wileński, więzień łagru 538
- Czapski (Hutten-Czapski) Emeryk**
były poseł, pracownik Biura Celów Wojny,
następnie delegat Biur Polskich we Francji
do spraw uchodźców 188
- Czarkowski-Golejewski**
102
- Czartoryska Mechtildis Maria**
arcyksiężna austriacka, żona Olgierda 216
- Czartoryski Konstanty**
syn Olgierda 129
- Czartoryski Olgierd**
książe, internowany, zwolniony na skutek
interwencji międzynarodowej, od 5 VIII
w Brazylii 98, 216
- Czcheidze Nikoloz**
socjalista gruziński, na emigracji we Francji
703
- Czerkawski Tytus**
przedstawiciel mniejszości polskiej na
Bukowinie 22, 25, 307
- Czerwenka Janusz**
podpułkownik, attaché wojskowy
w Belgradzie 303, 553, 621

D

- Daladier Édouard**
premier Francji, minister obrony narodowej i spraw zagranicznych (do 20 III), minister obrony narodowej i wojny (21 III – 18 V), minister spraw zagranicznych (18 V – 5 VI) 6–11, 42, 95, 112, 115, 127, 153, 262, 274
- Dalton Hugh**
minister wojny ekonomicznej Wielkiej Brytanii (od 15 V), minister odpowiedzialny za Special Operations Executive (od 17 VII) 177, 508, 509
- Daniels Josephus**
ambasador USA w Meksyku 28
- Danysz Stefan**
szef gabinetu osobistego premiera 562, 565, 568, 675, 715, 856, 857, 872, 873
- Darlan Jean François**
admirał, naczelny dowódca marynarki wojennej Francji, minister marynarki handlowej i wojennej (16 VI – 12 VII), minister marynarki wojennej (od 12 VII) 494, 495, 497, 674, 789
- Davaz Suad**
ambasador Turcji w Teheranie 249, 251
- Davidescu Gheorghe**
poseł Rumunii w Moskwie 285, 474
- Davis Norman H.**
prezes Amerykańskiego Czerwonego Krzyża 40, 197, 198, 844, 865
- Dąbrowski Jan Konstanty**
mediewista, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego, aresztowany w ramach tzw. Sonderaktion Krakau, zwolniony (8 XII 1939) po interwencji władz węgierskich 125
- Demant Jan**
prawnik, sędzia śledczy w procesie brzeskim 410
- Demiński Henryk**
były publicysta miesięcznika „Żagary” 500
- Demiński Stefan Jacek**
generał brygady, przedstawiciel Naczelnego Wodza na Węgrzech (do IV), szef Wydziału Kawalerii Ministerstwa Spraw Wojskowych w Paryżu (V – 22 VI), komendant Stacji Zbornej dla Oficerów Rothesay na wyspie Bute w Szkocji (od końca VI) 365
- Denain Victor**
generał lotnictwa, szef Francuskiej Misji Wojskowej przy rządzie na uchodźstwie (do VI) 493–495
- Dernałowicz Władysław**
urzędnik MSZ 505
- Deutschmanówna**
pracownica Międzynarodowej Organizacji Pracy 707
- Deyczakowski Zygmunt**
kapitan MS Batory (od końca VI) 546
- Dębicki Kazimierz Roman**
poseł w Belgradzie 428, 451, 695, 774, 809
- Dionizy (Waledyński Konstantyn)**
metropolita warszawski, zwierzchnik Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego 181
- Długoszowski-Wieniawa Bolesław**
ambasador w Rzymie (do 10 VI) 151, 152, 178, 179, 219, 241, 242, 247, 258, 334, 424, 452, 456, 487–491, 603
- Dmowski Roman**
(1864–1939), przywódca Narodowej Demokracji 54
- Dobrzyński Wacław Tadeusz**
konsul honorowy w Dublinie 534
- Dochnal**
70, 697
- Domański Stefan**
przedstawiciel Biur Polskich w Lyonie, były konsul w Lille 870
- Donovan William J.**
prawnik, pułkownik amerykański, oficer wywiadu, nieoficjalny wysłannik prezydenta USA do Wielkiej Brytanii, prezes Paderewski Fund for Polish Relief 581
- Douglas-Stjernorp Archibald**
generał szwedzki 667
- Dowzenko**
członek Komitetu Ukraińskiego w Paryżu 102
- Doynel de Saint-Quentin René**
ambasador Francji w Waszyngtonie (do VII) 243, 443, 444, 481–483
- Dragomir Silviu**
historyk i polityk rumuński, profesor uniwersytetu w Klużu, minister do spraw mniejszości w Radzie Koronnej (do VI) 203

Dreszer Zygmunt
wysłannik PPS do Bukaresztu, następnie
do Palestyny 595, 696

Drohojowski Jan
radca ambasady w Waszyngtonie 422,
481, 653

Drymmer Waclaw Tomir
były dyrektor Biura Personalnego
i Departamentu Konsularnego,
internowany w Rumunii 373, 407, 411

Dubicz-Penther Karol
poseł w Lizbonie 439, 580, 690, 691,
774, 791, 811

Duch Bronisław Bolesław
generał brygady (od 3 V), dowódca
1. Dywizji Grenadierów (do VI), II generał
do zleceń naczelnego wodza (od VIII)
562, 755, 783

Dunn James C.
doradca polityczny Departamentu Stanu
USA 701, 880

Dupuy Pierre
chargé d'affaires Kanady przy rządzie
francuskim 855

Dyगत Stanisław
konsul w Tuluzie (do VI) 567

Dymitrow Georgi
sekretarz generalny Komitetu
Wykonawczego Międzynarodówki
Komunistycznej 739

Dzidosz Władysław
major, były wojewoda kielecki 410

E

Eden Anthony
polityk konserwatywny, minister do spraw
dominiów (do 10 V), minister wojny (12 V
– 22 XII), minister spraw zagranicznych
Wielkiej Brytanii (od 22 XII) 91, 128,
464, 686

Edward
książe Windsoru 796

Elena di Savoia
królowa Włoch, żona Wiktora
Emanuela III 126, 217

Emisarski Jan
attaché wojskowy w Budapeszcie (do IX),
dowódca Legii Oficerskiej w Palestynie
(od 12 XI), później w Egipcie (po 21 XII)
303, 365, 597, 695

Enckell Oscar
generał fiński 168, 169

Englicht Józef
oficer do specjalnych zleceń, zastępca szefa
Sztabu Naczelnego Wodza (do VI),
działacz ruchu prometejskiego 787

Ettel Erwin
poseł Niemiec w Teheranie (od 27 II)
249, 250

Etter Philipp
członek Rady Związkowej Szwajcarii, były
prezydent Konfederacji 89

Eulogiusz (Giorgijewskij Wasilij)
głowa Zachodnioeuropejskiego Egzarchatu
Rosyjskiego Kościoła Prawosławnego 72

Eydziatowicz Krzysztof
były dyrektor Biura Studiów Polskiego
Radia 358, 361

F

Fabricius Wilhelm
poseł Niemiec w Bukareszcie 438, 634

Falter Alfred
inżynier, przemysłowiec, podsekretarz
stanu w Ministerstwie Skarbu (do VI)
441, 584, 719, 755

Farinacci Roberto
polityk włoski, redaktor „Il Regime
Fascista” 641

Faruk I
król Egiptu 4, 5, 808, 809

Fauzia
księżniczka Egiptu, siostra Faruka, żona
Mohammada Rezy Pahlawiego 5

Favre Louis
przewodniczący stowarzyszenia „Lieux
de Genève” 56

Fierlinger Zdeněk
były poseł Czechosłowacji w Moskwie
635, 637

Figas Justyn
były prowincjał franciszkanów w Buffalo
(USA) 52

Fiłow Bogdan
premier Bułgarii (od 16 II), minister
oświaty, prezes Bułgarskiej Akademii Nauk
160, 738

Flandin Pierre-Étienne
deputowany, premier Francji (od 13 XII)
275

- Folkierski Władysław**
historyk literatury, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego, członek Rady Narodowej 450, 584
- Ford Henry**
amerykański przemysławiec, filantrop, zwolennik izolacjonizmu 654
- Fotić (Fotitch) Konstantin**
poseł Jugosławii w Waszyngtonie 581, 582
- Franassovici Richard**
ambasador Rumunii w Paryżu 175, 256, 354
- Franco y Bahamonde Francisco**
generał, dyktator Hiszpanii 3, 15, 126
- François-Poncet André**
ambasador Francji w Rzymie (do 18 V) 178, 408, 456, 487
- Frank Hans**
generalny gubernator 125, 161, 555, 840
- Frankowski Feliks**
chargé d'affaires ambasady w Paryżu, następnie w Vichy (18 VII – 23 IX) 31, 68, 168, 178, 185, 186–188, 245, 246, 258, 264, 273, 275, 277, 317, 337, 358, 383, 385, 387, 388, 416, 423, 495, 496, 507, 508, 537, 560, 562, 564–568, 616, 639, 640, 642, 649, 669–674, 693, 715, 858, 860
- Frossard Ludovic Oscar**
minister informacji Francji (21 III – 5 VI), minister robót publicznych (5 VI – 12 VII) 357, 358
- Fryderyk II**
(1712–1786), król Prus 212, 372
- Fuad I**
(1868–1936), król Egiptu 4
- Fudakowski Leon**
major dypl., oficer Wydziału Studiów Oddziału III Sztabu Naczelnego Wodza (do 9 VI), szef Oddziału III Operacyjnego Sztabu Polowego (9 VI – 28 VI) 496
-
- G**
- Gafencu (Gafenco) Grigore**
minister spraw zagranicznych Rumunii (do 2 VI), poseł w Moskwie (od 10 VIII) 42–45, 70, 71, 77, 136, 152, 203, 228, 229, 256, 257, 284, 297, 306, 307, 354, 355, 366, 421, 438, 825
- Gajdziński Maksymilian**
konsul generalny w Strasburgu (do VI) 50
- Gall Stanisław**
administrator apostolski archidiecezji warszawskiej (od 6 I) 280
- Gamelin Maurice Gustave**
generał, naczelny dowódca francuskich sił zbrojnych i sił alianckich we Francji (do 19 V), aresztowany 6 IX 167, 255, 316
- Ganeval Jean**
pułkownik, attaché wojskowy Francji w Finlandii 168, 169
- Gano Stanisław**
podpułkownik dypl., zastępca szefa Oddziału II Sztabu Naczelnego Wodza (od VII) 681
- Gaulin André**
nieoficjalny wysłannik premiera Francji do Rumunii 366, 367
- Gaulle Charles de**
generał, podsekretarz stanu w Ministerstwie Obrony i Wojny (6–16 VI), następnie przywódca Wolnej Francji 482, 483, 498, 499, 586–588, 616, 688, 693, 748, 789, 855–857, 873
- Gauquière Henri**
chargé d'affaires Francji (nie objął stanowiska) 587
- Gawryluk**
lider Ukraińców w Besarabii 20, 21, 24, 25
- Gegeczkori Jewgienij**
socjalista gruziński, na emigracji we Francji 703
- Georges Alphonse-Joseph**
dowódca francuskiego Frontu Północno-Wschodniego (do 19 V), następnie generalny inspektor wojsk lądowych 367
- Geppert Tadeusz**
urzędnik Ministerstwa Skarbu 342, 721
- Ghelmegeanu Mihail**
minister spraw wewnętrznych Rumunii (do 4 VII) 421
- Ghigi Pellegrino**
poseł Włoch w Bukareszcie 634
- Gibson Hugh**
dyplomata amerykański, działacz humanitarny 253, 278, 327, 351–353, 589
- Giedroyc (Giedroyć) Jerzy**
sekretarz ambasadora w Bukareszcie (do 4 XI), później kierownik Biura

- Polskiego przy poselstwie chilijskim 22, 102, 575
- Gigurtu Ion**
minister spraw zagranicznych Rumunii (2 VI – 28 VI), premier (4 VII – 4 IX) 438, 735, 823, 824
- Giurescu Constantin C.**
historyk rumuński, profesor uniwersytetu w Bukareszcie, minister propagandy (do 28 VI), minister religii i sztuki (28 VI – 3 VII) 307
- Glaser Stefan**
prawnik, dyrektor departamentu w Ministerstwie Sprawiedliwości 656
- Godart Justin**
senator francuski 433, 434
- Goebbels Joseph**
minister propagandy Niemiec 139
- Goldberger I.**
prezes Stowarzyszenia Żydów Polskich w Londynie 682
- Gołuchowski Karol**
69
- Göring (Goering) Hermann**
marszałek Rzeszy (19 VII), naczelny dowódca Luftwaffe, premier Prus 138–140, 194
- Górecki**
136
- Górka Olgierd**
historyk, profesor Uniwersytetu Jana Kazimierza, major dypl., były sekretarz generalny Instytutu Wschodniego w Warszawie 651, 653
- Grabowska Wanda**
pracownica Sekretariatu Ministra Spraw Zagranicznych, kierowniczką Kancelarii MSZ (od VIII) 585
- Grabowski Witold**
były minister sprawiedliwości 410
- Graliński Zygmunt**
(zm. 18 IX), podsekretarz stanu, zginął na storpedowanym statku „City of Benares” 16, 19, 48, 49, 105, 118, 119, 121, 134, 135, 158–160, 190, 191, 221, 222, 255, 274, 286, 290, 292, 293, 301, 302, 311–314, 329, 333, 335, 373, 376, 388, 389, 402, 437, 438, 455, 492, 584, 694
- Grazzi Emmanuel**
poseł Włoch w Atenach (do 28 X) 747
- Greiser Arthur**
gauleiter Kraju Warty 819
- Grew Joseph Clark**
ambasador USA w Tokio 531
- Grigorcea Gheorghe**
ambasador Rumunii (do 5 XI) 70
- Gripenberg Georg Achates de**
poseł Finlandii w Londynie 770, 837
- Grodzicki Ludwik**
pracownik Biura Celów Wojny, następnie Biura Prac Politycznych 372
- Grosfeld Ludwik**
sekretarz generalny Ministerstwa (Pracy i Opieki Społecznej) 450
- Grzegorz XIII (Ugo Boncompagni)**
(1502–1585), papież 58
- Grzmot-Skotnicki Stanisław**
(1894–1939), generał brygady, w kampanii wrześniowej dowódca Grupy Operacyjnej „Czersk” Armii Pomorze 321
- Grzybowski Wacław**
były ambasador w Moskwie 176
- Guisan Henri**
generał, naczelny dowódca armii szwajcarskiej 468
- Günther (Guenther) →**
Schwarzburg-Günther Władysław
- Gunther Franklin Mott**
poseł USA w Bukareszcie 354
- Gwiazdoski Tadeusz**
minister pełnomocny w MSZ, delegat do „Commissariat Général à l’Information” w Paryżu 357, 358

H

- Habsburg Otto von**
syn ostatniego cesarza Austro-Węgier 480, 481
- Halecki Oskar**
historyk, profesor Uniwersytetu Warszawskiego, rektor Uniwersytetu Polskiego Zagranicą (w Paryżu), od poł. 1940 w Vassar College (USA) 126
- Halifax lord, Edward Frederick Lindley Wood**
minister spraw zagranicznych Wielkiej Brytanii (do 22 XII), następnie ambasador w Waszyngtonie 41, 82, 90, 92, 95–97, 107, 115, 116, 122–124, 127, 129, 182, 230, 260, 308, 325–327, 351–353, 374, 393, 429, 434, 435, 463–465, 474, 475,

- 477, 478, 519, 528–530, 540–542, 604, 605, 622, 623, 625, 687, 784, 789, 811–813, 846, 861, 864, 866
- Haller Józef**
 generał broni, minister bez teki 30, 40, 127, 195, 263, 298, 403, 405, 752
- Hanák (Hanak) Michal**
 przedstawiciel Tymczasowego Rządu Czechosłowackiego w Ankarze 775
- Hankey Robert Maurice Alers**
 dyplomata brytyjski 63–65
- Helo Juhani**
 polityk fiński 571
- Herodot Dymitr**
 kierownik agencji ukraińskiej na Bałkanach 20–22, 25
- Hériot (Herriot) Édouard**
 przewodniczący francuskiej Izby Deputowanych (do 7 IX) 275, 345, 482
- Hinsley Arthur**
 kardynał, katolicki arcybiskup Westminsteru 725
- Hiranuma Kiichiro**
 były premier Japonii 32
- Hitler Adolf**
 kanclerz Niemiec 55, 56, 93, 94, 112, 114, 116–118, 148, 164, 194, 207–209, 212–214, 218, 219, 250, 263, 285, 295, 296, 322, 372, 392–399, 419, 446, 461, 544, 569, 637, 641, 647, 648, 677, 700, 714, 753, 780, 802, 805, 812, 835, 855
- Hlond August**
 kardynał, prymas Polski 46, 52, 68, 184, 280, 290, 291, 332, 345, 443, 444, 503, 520
- Hoare Reginald**
 poseł Wielkiej Brytanii w Bukareszcie 34, 119, 136, 291, 292, 711, 716, 722, 742, 825
- Hoare Samuel**
 członek Izby Gmin, Lord Tajnej Pieczęci (do 3 IV), minister lotnictwa (3 IV – 10 V), ambasador Wielkiej Brytanii w Madrycie (od V) 418
- Hodža (Hodža) Milan**
 były premier Czechosłowacji, przewodniczący Czecho-Słowackiej Rady Narodowej w Paryżu 173, 608, 787
- Holma Harri Gustaf**
 poseł Finlandii w Paryżu 168–170
- Hołówko Tadeusz**
 (1889–1931), poseł na Sejm, publicysta, naczelnik Wydziału Wschodniego, zamordowany przez nacjonalistów ukraińskich 61
- Hoover Herbert Clark**
 były prezydent USA, polityk Partii Republikańskiej, honorowy przewodniczący Comporel 14, 15, 30, 40, 57, 75, 92, 96, 165, 197–199, 242, 243, 253, 254, 301, 308, 309, 316, 318–320, 337, 338, 351–353, 377, 378, 405, 406, 589
- Horthy Miklós**
 admirał, regent Węgier 390, 831, 839
- Hoyer Henryk Ferdynand**
 profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego, aresztowany w ramach tzw. Sonderaktion Krakau 125
- Hulanicki Witold**
 konsul generalny w Jerozolimie 5
- Hull Cordell**
 polityk Partii Demokratycznej, sekretarz stanu USA 193, 194, 243, 282, 319, 699, 705, 728, 773
- Humphrys Francis**
 dyplomata brytyjski, przewodniczący British Sugar Corporation, delegat rządu brytyjskiego do Społecznego Funduszu Niesienia Pomocy Uchodźcom Polskim 96, 326, 327, 352–354
- Huntziger Charles**
 francuski generał i polityk, przewodniczący delegacji podpisującej 22 VI rozejm w Compiègne i przewodniczący delegacji w komisji rozjemczej w Wiesbaden 564
- Hynes**
 przedstawiciel Comporel w Londynie 15
-
- I**
- Idzik Marian Stefan**
 major, były dyrektor Biura Pomocy dla Uczestników Walk o Niepodległość przy Prezydium Rady Ministrów 410
- Imrédy (Imredy) Béla**
 były premier Węgier 648
- Ingr Sergej Ján**
 generał, minister obrony narodowej Tymczasowego Rządu Czechosłowackiego, członek Rady Narodowej 787
- Iorga Nicolae**
 (zm. 27 XI), historyk, były premier Rumunii, zamordowany przez Żelazną Gwardię 618

Ironside Edmund William
szef brytyjskiego Imperialnego Sztabu
Generalnego (do 27 V), naczelny dowódca
sił krajowych (od 27 V do 20 VII) 124, 127

Ismay Hastings Lionel
generał, sekretarz do spraw wojskowych
Gabinetu Wojennego Wielkiej Brytanii
460–462

J

Jabłoński
538

Jałbrzykowski Romuald
arcybiskup wileński 86, 280, 332, 382,
520

Jałowicki Bogdan
były konsul w Olsztynie 281

Janikowski Stanisław
radca ambasady przy Stolicy Apostolskiej
432

Jankowski Tadeusz
pracownik Polish Research Centre
w Londynie 314

Jarecki Stanisław
były wojewoda stanisławowski 411

Jażdżewski Antoni
radca ambasady w Londynie (do 1 VIII),
dyrektor Protokołu Dyplomatycznego
(od 1 VIII) 418, 585

Jerzy II
król Grecji 747

Jerzy VI
król Wielkiej Brytanii 335, 458, 463–465,
471, 475, 476, 492, 545, 622–625, 767,
806, 853, 861, 864, 873

Jewelowski (Jewelowsky) Julius
były senator Wolnego Miasta Gdańska,
przedstawiciel Komitetu Gdańskiego
w Londynie 506, 543, 544, 593, 816, 869

Jędrzychowski Stefan
doktor prawa Uniwersytetu Stefana
Batorego, były współpracownik
miesięcznika „Zagary”, poseł do Sejmu
Ludowego Litwy (od 21 VII do 25 VIII),
poseł do Rady Najwyższej Litewskiej SRR
i ZSRR 500

Jędrzejewicz Janusz
były minister wyznań religijnych
i oświecenia publicznego, były premier
i senator 410

Jędrzejewicz Waclaw
278

Jędrzejewski K.
203

Johnson Hiram Warren
senator USA 403

Jones A.N.
pułkownik, współpracownik GAL
w Kanadzie 546

Joskowicz L.
prezes Federacji Żydów Polskich
w Londynie 682

Jurkiewicz Stanisław
delegat rządu do Rady Administracyjnej
Międzynarodowej Organizacji Pracy,
następnie przedstawiciel Ministerstwa
(Pracy i) Opieki Społecznej we Francji
704

K

Kaczyński Zygmunt
ksiądz, działacz społeczny i polityczny,
członek Rady Narodowej 565, 761

Kaganowicz Łazar M.
komisarz ludowy przemysłu naftowego
i surowców energetycznych ZSRR (do VII)
665

Kallio Kyösti
prezydent Finlandii (do 27 XI) 570

Kański Władysław
wicekonsul w Bukareszcie (od VII do XI),
kierownik placówki łączności politycznej
w Rumunii (od VI) 449, 450, 696, 711,
716, 722

Karachan Lew M.
(1889–1937), zastępca ludowego
komisarza spraw zagranicznych RFSRR
863

Karol II
król Rumunii (do 6 IX) 77, 175, 203,
285, 366, 618, 634, 823, 824

Károlyi (Karoly) Julius
polityk węgierski 648

Karpiński Stanisław
pilot, pułkownik dypl. (z 3 V), szef Sztabu
Dowództwa Polskich Sił Powietrznych
we Francji (III–VI), w sztabie PSP
w Wielkiej Brytanii (VII–IX), polski
komendant stacji RAF Benson, dowódca

- polskiego lotnictwa bombowego (od IX)
 231, 248
- Kasprzycki Tadeusz Zbigniew**
 generał dywizji, były minister spraw
 wojskowych 410
- Karszo-Siedlewski** → Siedlewski-Karszo Jan
- Katarzyna II**
 (1729–1796), cesarzowa Rosji 372
- Katelbach Tadeusz**
 dziennikarz, były senator 810
- Kawałkowski Aleksander**
 konsul generalny w Lille 672
- Kelly David V.**
 poseł Wielkiej Brytanii w Bernie 88, 574
- Kennard Howard William**
 ambasador Wielkiej Brytanii 17, 212,
 226, 253, 363, 364, 457, 476, 585, 606
- Kennedy Joseph**
 ambasador USA w Londynie 729, 730
- Keynes John Maynard**
 brytyjski ekonomista, teoretyk
 makroekonomii 693
- Kędzior Aleksander Karol**
 pułkownik dypl., szef Sztabu Naczelnego
 Wodza (do 5 VI) 6, 10, 305, 317, 393,
 401, 419, 439, 454, 716, 719, 755
- Kiersnowski Tadeusz**
 adwokat, współorganizator i sekretarz
 Komitetu Polskiego na Wileńszczyźnie
 538
- Kirkpatrick Ivone Augustine**
 naczelnik Departamentu Centralnego MSZ
 Wielkiej Brytanii, następnie
 w Ministerstwie Informacji 91, 96
- Kivimäki Toivo Mikael**
 poseł Finlandii w Berlinie 569
- Kjoseiwanow Georgi**
 premier Bułgarii (do 16 II) 160
- Kleeberg Juliusz**
 generał brygady, attaché wojskowy
 i komendant placu w Paryżu (do IV),
 konspiracyjny dowódca Wojska Polskiego
 we Francji (od VI) 559, 564, 565, 568,
 811, 857, 870, 873
- Kleinbaum Mosze**
 263
- Klimas Petras**
 poseł Litwy w Paryżu 185–188, 246,
 383–386
- Klimecki Tadeusz Apolinary**
 pułkownik dypl., szef Sztabu Naczelnego
 Wodza (od 5 VI) 345, 454, 681, 708,
 845, 882
- Knoll Wacław**
 urzędnik MSZ 746
- Koc Adam**
 pułkownik, podsekretarz stanu
 w Ministerstwie Skarbu oraz Przemysłu
 i Handlu (do VIII) 19, 584
- Koch**
 746
- Kociemski Leonard**
 dziennikarz, delegat PCK w Rzymie 490
- Kołłontaj (Kołłontaj) Aleksandra M.**
 poseł ZSRR w Sztokholmie 667
- Komarnicki Tytus**
 poseł w Bernie (do IV) 55, 56, 87–89,
 137, 138, 163, 179, 189, 190, 229, 339
- Kominkowski Kazimierz**
 pułkownik 410
- Konoye Fumimaro**
 premier Japonii (od 22 VII) 531
- Kopański Stanisław**
 generał brygady (od 3 V), dowódca
 Brygady Strzelców Karpackich (od 3 IV)
 553, 808
- Kopocz Paweł**
 adwokat, były poseł, kierownik referatu
 spraw wewnętrznych w Prezydium Rady
 Ministrów (do VII) 504
- Korfantowa Elżbieta**
 była posłanka na Sejm Śląski, członek Rady
 Narodowej (od 12 VI) 584
- Kornat Marek**
 252
- Korsak Witold Adam**
 kierownik referatu konsularnego 515
- Korytowski Karol Walerian Franciszek**
 komandor, zastępca szefa i szef Sztabu
 Kierownictwa Marynarki Wojennej 495
- Kossenko**
 sekretarz generalny Komitetu Ukraińskiego
 w Paryżu 102
- Kostanecki Kazimierz**
 (zm. 11 I), profesor Uniwersytetu
 Jagiellońskiego, były rektor, były prezes
 PAU, aresztowany w ramach
 tzw. Sonderaktion Krakau, zginął
 w Sachsenhausen 126
- Kostek-Biernacki Wacław**
 były wojewoda nowogródzki, poleski,
 komendant twierdzy brzeskiej, były

- główny komisarz cywilny przy Naczelnym Wodzu 410
- Kościałkowski** → Zyndram-Kościałkowski Wacław
- Kościuszko Tadeusz** (1746–1817), generał, naczelnik powstania 1794 211
- Kot Stanisław**
historyk, polityk Stronnictwa Ludowego, minister bez teki, minister spraw wewnętrznych (od 9 X) 26, 45, 54, 78, 97, 125, 127, 130, 138, 174, 317, 367, 383, 449, 493, 496, 504, 584, 649, 650, 683, 711, 740, 752, 761, 765, 772, 845
- Kowalewski Jan**
podpułkownik, kryptolog, oficer wywiadu, po VI członek komitetu do spraw uchodźców w Lizbonie 606
- Kowalski**
członek Komitetu Ukraińskiego w Paryżu 102
- Kowalski Tadeusz**
profesor orientalistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego, aresztowany w ramach tzw. Sonderaktion Krakau, zwolniony 8 II 126
- Kowalski-Wierusz Tadeusz**
I sekretarz ambasady w Paryżu, tytularny radca poselstwa w ambasadzie w Paryżu (do VI), radca poselstwa w Lizbonie (od VI) 245, 246
- Kozłowski Witold**
członek zarządu PCK (od 19 VI) 504
- Kraczkiewicz Karol**
sekretarz ministra spraw zagranicznych 100, 585
- Krajewski Alfred**, „Polesiński”
pułkownik dypl., komendant Bazy Łączności z Krajem nr 1 „Romek”, II sekretarz poselstwa w Budapeszcie, aresztowany przez władze węgierskie 3 VII, zwolniony w XI 697
- Kretkowska Barbara**
urzędniczka ambasady w Rzymie 488
- Krubiński Jerzy**
podpułkownik dypl., oficer do zleceń Naczelnego Wodza (od V), szef Oddziału III Sztabu I Korpusu Polskiego w Wielkiej Brytanii (od X) 345
- Krzymowski Marian**
major, były naczelnik Wydziału Bezpieczeństwa w Departamencie Politycznym MSW 410
- Krzywda-Polkowski Józef**
pracownik biura renowacji Zamku Królewskiego na Wawelu, odpowiedzialny za ewakuację zbiorów wawelskich 545–548
- Kukiel Marian**
generał, podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Wojskowych (do VIII), następnie dowódca I Korpusu Polskiego w Wielkiej Brytanii 100, 101, 246, 316, 317, 388, 454, 493, 496, 584
- Kulski Władysław**
radca prawny MSZ, radca ambasady w Londynie (od VIII) 107, 109, 543, 578, 579, 584, 605, 606, 637, 662, 683, 726
- Kunicki Tadeusz**
radca ambasady w Ankarze z siedzibą w Stambule (od 20 VII) 814, 819, 867, 879
- Kurcjuś Adam**
432
- Kurcjuś Jerzy**
szef operacji wywiadowczych na Bałkanach, wicekonsul w Stambule (od VIII) 697
- Kurnikowski Kazimierz Zdzisław**
poseł w Buenos Aires 50
- Kustroń Józef** (1892–1939), generał brygady 321
- Kutrzeba Stanisław**
były rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego, prezes PAU, aresztowany w ramach tzw. Sonderaktion Krakau, zwolniony 8 II 126
- Kuźniarz**
827, 829
- Kwapiszewski Michał**
I radca ambasady w Waszyngtonie 228, 600, 818, 880
- Kwiatkowski Michał Franciszek**
były poseł, członek Rady Narodowej 713

L

- Lagarde Ernest**
wicedyrektor do spraw Afryki i Bliskiego Wschodu w MSZ Francji, dyrektor do spraw politycznych i handlowych (od IX) 672

- Lalicki Stefan**
kierownik Działu Ogólnego Prezydium Rady Ministrów, referent polityczny do spraw Europy Środkowej i Wschodniej (od VIII), szef Kancelarii Cywilnej Prezydenta (od X) 502–506, 571, 584
- Lamoureux Lucien**
wiceprzewodniczący Izby Deputowanych (od 9 I), minister finansów Francji (21 III – 5 VI) 301, 337
- Lancot**
dyrektor archiwum w Ottawie 547
- Langrod Witold**
były pracownik Sekcji Prawa i Inspekcji Pracy Międzynarodowej Organizacji Pracy 707
- Laski Harold Joseph**
politolog brytyjski, ekonomista, członek Komitetu Wykonawczego Partii Pracy 751
- Laski Neville Jonas**
sędzia, prezes Board of Deputies of British Jews (do I) 53, 54, 56
- Lasocki Jerzy**
attaché ambasady w Waszyngtonie 481
- Laval Pierre**
minister bez teki (od 23 VI), premier Francji (11 VII – 13 XII) 275, 542, 789–791, 854–856
- Ledóchowski (Halka-Ledóchowski) Włodzimierz**
generał zakonu jezuitów 443
- Leeper Reginald**
urzędnik MSZ Wielkiej Brytanii, szef Political Intelligence Department, szef wydziału propagandy Special Operations Executive (od VII) 177, 573
- Léger (Leger) Alexis**
sekretarz generalny MSZ Francji (do 18 V), od VII w USA 9, 115, 274, 275
- Lehr-Splawiński Tadeusz**
filolog, profesor i były rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego, aresztowany w ramach tzw. Sonderaktion Krakau, zwolniony 8 II 126
- Leith-Ross Frederick William**
ekonomista, dyrektor generalny Ministerstwa Wojny Ekonomicznej Wielkiej Brytanii 874, 876
- Lenin Włodzimierz Iljicz**
(1870–1924), przywódca bolszewików, organizator państwa radzieckiego 398, 863
- Leopold III**
król Belgów 424, 426, 588
- Lieberman Herman**
członek i wiceprzewodniczący Rady Narodowej, były poseł na Sejm 433
- Lilienfeld-Krzewski Karol**
major dypl., były przewodniczący Główniej Rady Programowej Polskiego Radia 410
- Lipski Józef**
były ambasador w Berlinie 296
- Litauer Stefan**
korespondent PAT w Londynie 130, 463
- Litewski Jerzy**
konsul w Harbinie 252
- Litwinow Maksim M.**
były ludowy komisarz spraw zagranicznych 88
- Litwiński Leon**
chargé d'affaires w Brukseli (do V) 13, 140
- Lloyd George David**
były premier Wielkiej Brytanii 375, 542, 751
- López de Mesa Luis**
minister spraw zagranicznych Kolumbii 414
- Lorraine Percy Lyham**
ambasador Wielkiej Brytanii w Rzymie (do VI) 178, 456, 487
- Loret Maciej**
attaché kulturalny przy Stolicy Apostolskiej 431–433
- Lothian markiz, Philip Henry Kerr**
(zm. 12 XII), ambasador Wielkiej Brytanii w Waszyngtonie 14, 15, 40, 57, 75, 243, 319, 481, 483, 557, 771, 783
- Lubaczewski Tadeusz**
radca handlowy ambasady w Bukareszcie (do XI) 366
- Lugosjanu (Lugosianu) Ion**
polityk rumuński 829
- Lyttleton Olivier**
członek Izby Gmin, prezes Board of Trade (od 3 X) 874–876

Ł

Ładoś Aleksander

minister bez teki (do 9 III), od 25 IV
chargé d'affaires w Bernie 101, 103, 339,
369, 380, 409, 436, 440, 441, 457, 468,
469, 478, 555, 574, 613, 689, 852, 853,
865, 866

Łasiński

746

Ławrentiew Anatolij I.

poseł ZSRR w Bukareszcie (od 8 VII),
wcześniej poseł w Sofii 285

Łączkowski Bohdan

kierownik Biura Prasowego ambasady
w Bukareszcie (do XI) 22–25

Łoś Władysław

podpułkownik dypl., attaché wojskowy
w Helsinkach 169

Łozowski Solomon A.

zastępca komisarza ludowego spraw
zagranicznych ZSRR 739

Łubiński Henryk

810

Łukasiewicz Juliusz

były ambasador w Paryżu 17

M

MacDonald Malcolm

minister do spraw kolonii Wielkiej Brytanii
(do 10 V), minister zdrowia (od 12 V)
314, 333–335, 402

Machalski Tadeusz

pułkownik dypl., attaché wojskowy
w Ankarze, p.o. attaché wojskowego
w Atenach 553, 554, 775

Machiavelli Niccolò

(1469–1527), florencki historyk, filozof
i dyplomata 743, 781

Mackenzie King William

premier Kanady 405

Maclean Fitzroy

urzędnik Departamentu Północnego MSZ
Wielkiej Brytanii 314, 376, 377, 500,
501, 638

Maczek Stanisław

generał brygady, dowódca oddziałów WP
w Coëtquidan (do II), dowódca Dywizji
Lekkiej Motorowej (II–VI) 579, 580

Madrid

były poseł Chile w Bukareszcie 829

Maglione Luigi

kardynał, sekretarz stanu Stolicy
Apostolskiej 45, 46, 58, 59, 126, 171,
243, 244, 281, 418, 430, 452, 479, 788,
843

Majski Iwan M.

ambasador ZSRR w Londynie 81, 260,
374, 375, 393, 429, 486, 501, 607, 781,
812, 813

Makins Roger M.

radca w MSZ Wielkiej Brytanii 480

Malinowski Marian

(ps. Wojtek), były poseł i senator, działacz
Związku Związków Zawodowych 410

Mally Fryderyk Dominik

pułkownik dypl., attaché wojskowy
w Lizbonie i Madrycie (od VIII) 695,
791, 810, 811

Małecki Mieczysław

profesor filologii słowiańskiej
Uniwersytetu Jagiellońskiego, aresztowany
w ramach tzw. Sonderaktion Krakau,
21 XII zwolniony z Dachau 126

Małeczyński Jan

były konsul w Opolu, kierownik Biura
Polskiego w Marsylii 503

Maniu Iuliu

przywódca rumuńskiej Partii
Narodowo-Chłopskiej, były premier 618,
634, 824, 829

Mannerheim Carl Gustaf

marszałek Finlandii, naczelny wódz
(do 13 III) 167–170, 216, 396, 570

Manoilescu Mihail

minister spraw zagranicznych Rumunii
(od 4 VII do 4 IX) 634, 823

Manteuffel

540

Marchlewski Mieczysław

chargé d'affaires (do 24 V), następnie
poseł w Meksyku, z akredytacją przy
rządach 10 państw Ameryki Środkowej
27–29, 50, 59, 498

Marczewska Bronisława

urzędniczka ambasady w Rzymie 488

Marlewski Józef

zastępca kierownika III referatu
politycznego 504, 584

Martin Henri François

poseł Szwajcarii 88, 89, 380

- Marty**
dyrektor przedsiębiorstwa naftowego 366
- Masaryk Jan**
minister spraw zagranicznych
w Tymczasowym Rządzie
Czechosłowackim 762, 775, 786
- Masaryk Tomáš Garrigue**
(1850–1937), pierwszy prezydent
Czechosłowacji 173
- Masiulos**
polityk litewski 171
- Massey Vincent**
wysoki komisarz Kanady w Londynie 90,
91, 469, 472, 737
- Massigli René**
ambasador Francji w Ankarze (do VII) 31
- Mateusz**
biskup prawosławny, sufragan wileński 72
- Mathew David**
katolicki biskup pomocniczy Westminsteru
723, 724
- Matsuoka Yosuke**
minister spraw zagranicznych Japonii
(od 22 VII) 531–533
- Matuszewski**
606
- Maziarski Stanisław Wincenty**
profesor histologii Uniwersytetu
Jagiellońskiego, aresztowany w ramach
tzw. Sonderaktion Krakau, zwolniony 8 II
126
- Mazurkiewicz Władysław**
poseł w Santiago de Chile 830
- McCormick Chauncey**
przewodniczący Comporelu 30, 198
- Melchett baron, Henry Ludwig Mond**
polityk, przemysłowiec, finansista,
przewodniczący British Agency for
Palestine 162
- Melnyk (Melnik) Andrij**
przywódca OUN, przywódca frakcji
melnykowców (od VII) 103, 155, 156,
233
- Menshausen Fritz**
radca ambasady Niemiec przy Stolicy
Apostolskiej 99
- Merdinger Zygmunt**
radca handlowy ambasady w Londynie
874, 875
- Meyszowicz Aleksander**
były minister sprawiedliwości 86
- Meyszowicz Walerian**
ksiądz, radca kanoniczny ambasady przy
Stolicy Apostolskiej 240, 355, 432, 519,
520, 588
- Mianowski Stanisław**
adwokat, sędzia Sądu Apelacyjnego 538
- Michalski**
20
- Michalski Konstanty**
ksiądz, profesor, filozof, były rektor
Uniwersytetu Jagiellońskiego, aresztowany
w ramach tzw. Sonderaktion Krakau 126
- Michalski Stefan**
jeden z dyrektorów Banku Polskiego 470,
537
- Michałowski Józef Jakub**
prawnik i historyk, fundator i dyrektor
Biblioteki Naukowej przy Stacji Naukowej
PAU w Rzymie 125
- Mickiewicz Adam**
(1798–1855), poeta 58, 820
- Miedziński Bogusław**
były marszałek Senatu 242
- Mihalache Ion**
polityk rumuńskiej Narodowej Partii
Chłopskiej 618
- Mikiński Salomon (Samson)**
596, 830
- Mikołajczyk Stanisław**
wiceprzewodniczący Rady Narodowej
496
- Minowski [?]**
4
- Mistler Jean**
pisarz, przewodniczący Komisji Spraw
Zagranicznych Zgromadzenia Narodowego
Francji 275
- Mitkiewicz-Zółtek Leon**
pułkownik dypl., przedstawiciel
w Najwyższej Radzie Wojennej (I–VIII),
szef misji wojskowej w Londynie, szef
Oddziału II, zastępca szefa Sztabu
Naczelnego Wodza (od VIII) 112, 122,
142, 182, 345, 453, 454, 572, 575, 687,
786, 812, 813
- Modelski Izidor**
generał brygady (od 3 V), II zastępca
ministra spraw wojskowych (do 26 VI),
II wiceminister obrony narodowej i generał
do zlecenia Naczelnego Wodza (od 26 VI)
493, 496

Mohl Aleksander
sekretarz ambasady w Paryżu (do IX) 417

Mołotow Wiaczesław M.
ludowy komisarz spraw zagranicznych
ZSRR 55, 56, 81, 258, 284, 285, 474,
501, 569, 570, 598, 780, 812, 835

Monckton Walter
zastępca podsekretarza stanu w MSZ
Wielkiej Brytanii, zastępca dyrektora
generalnego Ministerstwa Informacji 796

Monnet Georges
francuski minister blokady (21 III – 6 VI)
366

Montini Giovanni Battista
zastępca sekretarza stanu Stolicy
Apostolskiej 99, 240, 241, 355, 356, 430,
452, 519

Monzie Anatol de
minister robót publicznych Francji
(do 5 VI) 275, 317

Morawski Marian Józef
jezuita, teolog, aresztowany w ramach
tzw. Sonderaktion Krakau, zginął
w Auschwitz 8 XI 126

Morawski-Dzierżykraj Kajetan
minister pełnomocny w Biurze Prac
Politycznych 73, 786

Morrison Herbert
minister zaopatrzenia Wielkiej Brytanii
(12 V – 2 X), minister spraw
wewnętrznych (od 3 X) 97

Morstin Paweł
dyrektor Protokołu Dyplomatycznego,
zmarł 4 VII podczas ewakuacji do Wielkiej
Brytanii 585

Morton Desmond
major, osobisty sekretarz Churchilla 687

Mostowski
urzędnik MSZ 504

Mościcki Ignacy
były prezydent, na emigracji w Szwajcarii
104, 223, 731, 732

Motta Giuseppe
(zm. 23 I), polityk szwajcarski 87–89

Mudryj (Mudry) Wasyl
ukraiński działacz społeczny i polityczny,
były poseł i wicemarszałek Sejmu 103,
139

Muhammad (Mahomet) Ali
(1769–1849), pasza Egiptu 808

Murray Francis Ralph
sprawozdawca radiowo, dyplomata,
współpracownik Special Operations
Executive 573, 574

Mussolini Benito
przywódca faszystów włoskich, premier,
dyktator Włoch 126, 217, 220, 247, 257,
274, 285, 370, 392, 393, 419, 440, 441,
451, 452, 487, 614, 618, 629, 647, 757,
759, 796

Myczuga Luka
polityk ukraiński, dziennikarz, jeden z
organizatorów i sekretarz generalny United
Ukrainian Organizations in America,
współzałożyciel Ukrainian Congress
Committee of America, naczelny redaktor
„Svobody” 156

N

Naggiar Paul Émile
ambasador Francji w Moskwie (do 7 II)
76, 81, 176

Nagórski Zygmunt
adwokat, wiceprezes Najwyższej Izby
Kontroli (od 9 III) 527

Nagurski Teodor
wiceprezes wileńskiego zarządu miejskiego
538

Nakoniecznikow-Klukowski
(**Nakoniecznikoff-Klukowski**) Bronisław
były podsekretarz stanu w MSW 410

Nascimento e Silva Joaquim Eulalio de
poseł Brazylii 586

Neuman Władysław
poseł w Oslo, następnie poseł przy rządzie
norweskim w Londynie 325, 585, 717,
815, 868, 869

Nesbitt → Beaumont Nesbitt Frederick
George

Nieduszyński T.
szef Sekcji Prawa i Inspekcji Pracy
Międzynarodowej Organizacji Pracy 704,
707

Nistor Ion
minister wyznań Rumunii (do 12 V) 203

Nitsch Kazimierz
filolog, językoznawca, emerytowany
profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego,
aresztowany w ramach tzw. Sonderaktion
Krakau, zwolniony 8 II 126

Noël (Noel) Bronisław
pułkownik dypl., zastępca attaché
wojskowego w Bernie (od VIII) 695, 852

Noël (Noel) Léon
ambasador Francji 17, 212, 253, 261,
262, 298, 300, 444, 563, 564

Norman Montagu Collet
gubernator Bank of England 128

Nowakowski Zygmunt
pisarz, publicysta, aktor, reżyser, członek
Rady Narodowej, redaktor naczelny
„Wiadomości Polskich” 405

O

Obertyński
pułkownik, rzekomy organizator oddziału
polskiego Armii Czerwonej w Brześciu
601

Ogilvie Frederick Wolff
dyrektor generalny BBC 796

Oktay Ali
ambasador Turcji w Moskwie 81, 100

Olechnowicz Stanisław
kapitan WP, rzekomo zwerbowany do
oddziałów polskiej Armii Czerwonej 601

Olszewski Stanisław
adwokat, pracownik placówki łączności
politycznej w Bukareszcie 696

Olszyna-Wilczyński Józef
(1890–1939), generał brygady, szef
Dowództwa Okręgu Korpusu III Grodno
321

O'Malley Owen St. Claire
poseł Wielkiej Brytanii w Budapeszcie
261, 392, 831, 838, 847, 872

Onacki Jewhen
członek OUN 240

Orłowski Leon
poseł w Budapeszcie 3, 180, 221, 261,
305, 365, 390, 392, 407, 411, 597, 638,
645, 646, 648, 797, 831, 839, 847, 871,
872, 877, 882

Osborne Francis D'Arcy Godolphin
poseł Wielkiej Brytanii przy Stolicy
Apostolskiej 588, 629, 669

P

Paasonen Aladár
pułkownik, adiutant prezydenta Finlandii
(do 19 XII) 167

Pacewiczowa
372

Pacini Alfredo
prałat, chargé d'affaires Stolicy
Apostolskiej (od 26 I) 12, 47, 203, 280,
479, 586

Paderewski Ignacy Jan
pianista, kompozytor, były premier,
przewodniczący Rady Narodowej 89,
211, 457, 466, 468, 562, 567, 613, 614,
674, 676, 677, 755, 783, 785, 818, 844,
865

Pahlawi Mohammad Reza
następca tronu Iranu 5, 250,

Pahlawi Reza Szah
szach Iranu 249–251

Papée Kazimierz
ambasador przy Stolicy Apostolskiej
45–47, 68, 86, 98, 99, 126, 143, 144, 171,
184, 185, 240, 241, 243, 245, 257,
279–282, 293, 332, 333, 345, 355, 356,
382, 389, 408, 409, 418, 419, 424–426,
430, 432, 437, 451–453, 479, 518–520,
588, 603, 604, 627, 630, 641, 642, 668,
669, 741, 788, 840, 841, 843

Papée Leonia
żona Kazimierza 279

Pares Bernard
profesor historii i literatury rosyjskiej,
współpracownik Chatham House 177,
178

Pate Maurice
przedsiębiorca i działacz humanitarny,
prezes Comporelu 15, 30

Patek Wiesław
attaché poselstwa w Sztokholmie 664,
667, 668, 745, 746

Paternotte de la Vaillée Alexandre
poseł Belgii 13, 280, 586

Paton H.J.
profesor, współpracownik Chatham House
177

Paul-Boncour Joseph
senator francuski 275

Pelc Władysław
publicysta, działacz ruchu prometejskiego,

- attaché ambasady w Paryżu (do VI),
następnie w Marsylii 649–653, 702, 703
- Pelczyńska Wanda**
była posłanka na Sejm 538
- Pelczyński Tadeusz**
186
- Perkowicz Edward**
pułkownik dypl., dowódca Dziśnienińskiej
Półbrygady Obrony Narodowej 110, 113
- Pétain (Petain) Philippe**
marszałek, ambasador Francji w Madrycie
(do 18 V), wicepremier (18 V – 16 VI),
premier (16 VI – 11 VII), następnie szef
Państwa Francuskiego 461, 482, 483,
493, 494, 497, 499, 562, 563, 616, 674,
675, 715, 789, 791, 855–857, 872, 873
- Petlura Semen**
(1879–1926), polityk ukraiński 21, 159,
233
- Phelan Edward**
zastępca dyrektora Międzynarodowej
Organizacji Pracy 706
- Phillips William**
ambasador USA w Rzymie 126, 178, 179
- Piasecki Julian**
były wiceminister komunikacji 410
- Piątkowski Zygfryd**
pułkownik, zwierzchnik zmobilizowanego
we wrześniu 1939 LOT-u 136
- Pierlot Hubert**
premier Belgii 588
- Pilet-Golaz Marcel**
prezydent Konfederacji Szwajcarskiej, szef
Departamentu Politycznego Rady
Związkowej 89, 369, 380, 409
- Piłsudski Józef**
(1867–1935), marszałek, polityk, mąż
stanu 384, 407, 731
- Piot Jean**
były deputowany, dziennikarz i redaktor
„L'Oeuvre”, dyrektor agencji informacyjnej
„Radio-Journal de France” 358
- Pius XI (Achille Ratti)**
(1857–1939), papież 425
- Pius XII (Eugenio Pacelli)**
papież 46, 47, 86, 126, 143, 144, 202,
243–245, 263, 279–281, 332, 333, 345,
356, 408, 409, 424–427, 437, 451, 452,
518–520, 588, 641, 788
- Plater Stanisław**
539
- Podoski Wiktor**
konsul generalny w Ottawie 113, 238,
240, 484, 546–548, 639, 737, 878
- Pomaret Charles**
minister pracy Francji (do 16 VI), minister
spraw wewnętrznych (16 VI – 27 VI),
ponownie minister pracy (27 VI – 12 VII),
internowany 12 X 317
- Poniatowski Juliusz**
były minister rolnictwa i reform rolnych
70, 175, 410
- Poniński Alfred Emeryk**
radca ambasady w Bukareszcie (do 5 XI)
22, 43, 52, 64, 65, 69–71, 78, 174, 175,
203, 256, 257, 284, 285, 291, 292, 296,
297, 306, 307, 310, 354–355, 366, 367,
722, 826, 829
- Popiel Karol**
podsekretarz stanu w Ministerstwie
(Pracy i) Opieki Społecznej 127
- Popławski**
810
- Popowici**
konsul Rumunii we Lwowie 43
- Porohowski**
pułkownik ukraiński, organizator Związku
Byłych Wojskowych 20, 21, 26
- Potocki Jerzy**
ambasador w Waszyngtonie (do 15 XII)
14, 15, 30, 40, 41, 57, 73, 74, 165,
193–195, 197, 199, 220, 227, 228, 239,
264, 282, 284, 290, 291, 317, 319, 331,
403, 407, 481, 483, 579, 581, 583, 614,
615, 653, 655–657, 676, 678, 683, 684,
691–693, 701, 719, 727, 728, 750–752,
773, 777
- Potocki Józef**
kierownik I referatu politycznego MSZ
357, 416, 417, 502–506, 584, 605, 606
- Potulicki Michał**
radca prawny w MSZ, czasowo kierownik
referatu 296, 503, 573, 574, 584, 593,
597, 639, 698
- Potworowski Gustaw**
poseł w Sztokholmie 184, 521, 729, 746,
779
- Poznański Karol**
konsul generalny w Londynie 593
- Preston Thomas**
chargé d'affaires Wielkiej Brytanii
w Kownie 121, 453, 500

Procházka Zdeněk
chargé d'affaires Czechosłowacji 528,
615, 814

Prokopowicz
703

Prugar-Ketling Bronisław
generał brygady, dowódca 2. Dywizji
Strzelców Pieszych 468

Prystor Aleksander
były premier, były marszałek Senatu 538

Prytz Björn
poseł Szwecji w Londynie 41, 770, 771

Przeździecki Waław Jan
generał brygady, we wrześniu 1939
dowódca grupy „Wolkowysk” 539

Pułaski Kazimierz
(1746–1779), generał, jeden
z przywódców konfederacji barskiej,
bohater walk o niepodległość USA 211

Q

Quisling Vidkun
przywódca norweskiej partii
narodowosocjalistycznej Nasjonal Samling
569

R

Raczkiewicz Władysław
prezydent 13, 211, 223, 226, 317, 339,
340, 369, 383, 389, 403, 405–407, 409,
454, 456–458, 463–466, 471, 491–493,
535, 536, 567, 584, 586, 611, 619, 732,
777

Raczyński Edward
ambasador w Londynie *passim*

Raczyński Roger
ambasador w Bukareszcie (do 5 XI) 12,
19, 20, 26, 34, 42–45, 69, 72, 75, 104,
111, 140, 141, 150–152, 156, 202–204,
224, 228, 229, 256, 257, 297, 373, 410,
416, 417, 421, 438, 449, 450, 459, 473,
474, 485, 486, 575, 594–596, 615,
617–621, 626, 627, 630, 633, 634, 638,
646, 662, 684, 685, 689, 696, 698, 699,
703, 704, 710, 716, 719, 722, 723, 730,
731, 733–736, 741, 742, 823, 826, 827,
829, 830

Radziwiłł Janusz Franciszek
książe, były poseł i senator, prezes
(niezatwierdzony przez władze niemieckie)
Rady Głównej Opiekuńczej (22 II – 13 VI)
137–140

Radziwiłł Stanisław Albrecht
syn Janusza, zastępca delegata PCK
w Szwajcarii, chargé d'affaires przy Lidze
Narodów 138

Rajchman Ludwik
lekarz, bakteriolog, delegat rządu do spraw
pomocy ludności w kraju z misją w USA
15, 57, 74, 96, 351, 435, 605, 691–693,
773, 777, 778, 881

Ralston James Layton
pułkownik, minister finansów Kanady
(do 4 VII), minister obrony narodowej
(od 5 VII) 737, 766, 878, 87

Rataj Maciej
(zm. 21 VI), były marszałek Sejmu,
założyciel Centralnego Kierownictwa
Ruchu Ludowego, rozstrzelany
w Palmirach 690

Rauschnig Hermann
były prezydent Senatu W.M. Gdańska
129, 296, 544, 637, 638

Rawicz-Dziewulski Stanisław
(1869–1939), generał brygady w stanie
spoczynku, obrońca Warszawy w 1939
321

Regulski Bronisław
generał brygady, dowódca zgrupowania
wojsk pancernych i zmotoryzowanych
w Awinionie, następnie komendant
Centrum Wyszczolenia Armii w Szkocji;
attaché wojskowy w Londynie (od VIII)
812, 813

Retinger Józef Hieronim
współpracownik premiera Sikorskiego
130, 417, 457, 757

Reynaud Paul
minister finansów Francji (do 20 III),
premier (21 III – 16 VI), minister spraw
zagranicznych (21 III – 18 V), minister
obrony i wojny (18 V – 5 VI), minister
spraw zagranicznych, obrony i wojny
(5–16 VI), 22 VI nominowany na
stanowisko ambasadora w Waszyngtonie
(którego nie objął), aresztowany 5 IX
262, 294, 295, 300, 301, 315–317, 337,
350, 366, 367, 385, 419, 423, 436, 605,
606

- Ribbentrop Joachim von**
minister spraw zagranicznych Niemiec
219, 243–245, 257, 279, 618, 619, 629,
685, 878
- Rintelen Emil von**
urzędnik MSZ Niemiec 596
- Riosianu Cornel**
sekretarz generalny Ministerstwa Spraw
Wewnętrznych Rumunii (od IX) 826
- Ripa Karol**
konsul generalny w Chicago 599, 600
- Ripka Hubert**
podsekretarz stanu w MSZ Tymczasowego
Rządu Czechosłowackiego 558, 559, 662,
663, 725–727, 845, 846
- Rivera M.**
chargé d'affaires Chile w Bukareszcie
699, 827, 829, 830
- Roberts Frank Kenyon**
urzędnik Departamentu Centralnego MSZ
Wielkiej Brytanii 521, 637, 638, 862
- Rochat Charles**
zastępca dyrektora politycznego MSZ
Francji, dyrektor Gabinetu Ministra Spraw
Zagranicznych (5 VII – IX), sekretarz
generalny MSZ (IX–XI) 258, 384–386,
642–644, 671, 672
- Rogowski Bazyli**
major, były wicewojewoda tarnopolski
411
- Rojek Wojciech**
14, 125
- Romalu Alexandru**
poseł Rumunii w Berlinie 618
- Roman Antoni**
były minister przemysłu i handlu 410
- Romer**
539
- Romer Adam Feliks**
dyrektor Biura Prezydialnego i sekretarz
Rady Ministrów 120, 127, 752, 843
- Romer Eugeniusz**
geograf, kartograf 636
- Romer Tadeusz**
ambasador w Tokio 32, 33, 204–206,
225, 226, 252, 345, 346, 348, 349, 516,
518, 531–533, 602, 844, 845
- Romeyko Marian**
podpułkownik, attaché wojskowy
w Rzymie (do 10 VI) 242
- Ronikier Adam**
prezes Rady Głównej Opiekuńczej (od VI)
240, 241, 840
- Roosevelt Eleanor Anna**
żona Franklina 221
- Roosevelt Franklin Delano**
prezydent USA 14, 15, 30, 40, 57, 126,
144, 165, 193, 194, 197, 199, 210–212,
216–218, 244, 273, 282, 284, 354, 404,
405, 482, 483, 579, 608, 654, 657, 676,
677, 706, 728–730, 776, 777, 780, 844,
865
- Ropp Stefan**
inżynier, ekonomista, komisarz pawilonu
polskiego na Wystawie Światowej
w Nowym Jorku 228, 483
- Rose Adam**
ekonomista, profesor ekonomii na
Uniwersytecie Polskim Zagranicą
(w Paryżu) 96, 97
- Rose William**
profesor School of Slavonic Studies,
współpracownik Chatham House 177
- Rosenberg Alfred**
ideolog nazizmu, kierownik Urzędu
Polityki Zagranicznej NSDAP 569
- Rosmarin Henryk**
prawnik, były poseł, konsul generalny
w Tel Awiwie (od 1 II) 161, 162, 262,
264
- Rosner**
pracownik Międzynarodowej Organizacji
Pracy 707
- Rostworowski Stanisław Janusz**
pułkownik dypl., wicekonsul
w Czerniowcach, komendant bazy
łączności wojskowej w Bukareszcie 143,
144, 711, 716, 722
- Ruciński Józef**
radca finansowy ambasady w Londynie
119, 248, 351, 441, 443, 605
- Rudnicki Adam**
pułkownik dypl., były redaktor naczelny
„Polski Zbrojnej” 411
- Rudnicki Tadeusz**
podpułkownik dypl., specjalny
pełnomocnik ministra spraw wojskowych
do ewakuacji z Litwy i Łotwy, komendant
Bazy Łączności z Krajem nr 3
Kowno–Sztokholm (od VI) 110, 113,
167, 168, 169, 170, 190, 538, 540, 601

Rudczyw
członek Komitetu Ukraińskiego w Paryżu 102

Rybarski Roman
ekonomista, wiceprzewodniczący Sekcji Finansowej Stołecznego Komitetu Samopomocy Społecznej 139

Rychlewicz Wojciech
konsul generalny w Stambule 742, 775, 868

Rydz-Śmigły Edward
marszałek, były naczelny wódz 263, 410, 646, 742, 757

Ryniewicz Stefan J.
sekretarz poselstwa w Bernie 189, 339, 369, 380

Rypka → Ripka Hubert

Ryś-Trojanowski Mieczysław
generał brygady, we wrześniu 1939 dowódca Okręgu Korpusu I Warszawa 410, 411

Rytel
156

Ryti Heikki Risto
premier Finlandii (27 III – 19 XII), następnym prezydent 571

S

Saint Blancat
przemysłowiec francuski, pośrednik w organizacji wyjazdów Polaków z terenów okupowanych przez ZSRR 416

Saint Hardouin → Tarbé de Saint Hardouin Jacques

Saint-Paul Georges
(1870?–1937), generał i lekarz francuski, założyciel Association internationale des Lieux de Genève 55

Saint-Quentin → Doynel de Saint-Quentin René

Salamucha Jan
ksiądz, filozof, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego, aresztowany w ramach tzw. Sonderaktion Krakau 126

Sapieha Adam Stefan
arcybiskup, metropolita krakowski 240, 241, 280, 389, 426, 840

Saraçoğlu Şükrü
minister spraw zagranicznych Turcji 44, 80, 81, 776

Sarbiewski Maciej Kazimierz
(1595–1640), jezuita, poeta i teoretyk literatury 58

Sargent Orme
zastępca podsekretarza stanu w MSZ Wielkiej Brytanii 41

Sarna Zygmunt
profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego, aresztowany w ramach tzw. Sonderaktion Krakau, zwolniony w II 125

Saurat Denis
dyrektor Instytutu Francuskiego w Londynie 498, 499

Savery Frank
radca ambasady Wielkiej Brytanii 259, 571, 573, 585, 597

Savickis Jurgis
stały delegat Litwy do Ligi Narodów (do IV) 283

Sawa (Sowieci Jerzy)
prawosławny biskup ordynariusz diecezji grodzieńsko-nowogrodzkiej 72, 111, 181, 203, 630

Sawicki-Sawa Kazimierz
generał brygady, były dyrektor Państwowego Urzędu Wychowania Fizycznego i Przystosowania Wojskowego, we wrześniu 1939 dowódca grupy „Włodzimierz” 411

Sayah Hamid
były poseł Iranu 251

Schacht Hjalmar
minister bez teki, były prezes Banku Rzeszy 128

Schadewaldt Hans
46

Schaetzel Tadeusz
pułkownik dypl., dyplomata, były wicemarszałek Sejmu 410

Schmidtówna
pracownica Międzynarodowej Organizacji Pracy 707

Schoenfeld Rudolf E.
chargé d'affaires USA 620, 684, 717, 776–778, 880

Schulenburg Friedrich Werner von der
ambasador Niemiec w Moskwie 637

- Schwarzbart Ignacy**
działacz ruchu syjonistycznego, były poseł na Sejm, członek Rady Narodowej, przewodniczący Komitetu Organizacyjnego Reprezentacji Żydostwa Polskiego 612, 613, 682, 683, 868
- Schwarzburg-Günther Władysław**
poseł w Atenach 131, 458, 459, 621, 695, 701, 718, 747, 754, 766, 774
- Selby Walford Harwood Montague**
ambasador Wielkiej Brytanii w Lizbonie (do XII) 480
- Semkowicz Władysław**
historyk, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego, aresztowany w ramach tzw. Sonderaktion Krakau, zwolniony 18 XI 126
- Serafim (Lade Alfred)**
prawosławny metropolita Berlina 72, 111, 181
- Serbeniuk Jurij**
działacz ukraiński na Bukowinie, redaktor pisma „Nowa Rada” 20, 21, 25, 26
- Serrano Suñer Ramón**
minister spraw zagranicznych Hiszpanii (od 16 X) 811
- Seyda Marian**
minister bez teki, minister sprawiedliwości (od 19 VII), członek KSK 127, 130, 316, 317, 584, 752, 756, 867, 879
- Sędzielowski Mieczysław**
kierownik referatu konsularnego (od VII) 585
- Shigemitsu Mamoru**
ambasador Japonii w Londynie 314
- Shiratori Toshio**
były ambasador Japonii w Rzymie 532
- Siciński**
539
- Siedlewski-Karszo Jan**
poseł w Teheranie 249–251, 749, 750, 844, 848, 850, 851
- Siemaszko**
ksiądz 102
- Siilasvuo Hjalmar**
pułkownik fiński 667
- Sikorski Władysław Eugeniusz**
premier i naczelny wódz *passim*
- Sima Horia**
przywódca Żelaznej Gwardii, wicepremier Rumunii (od IX) 824, 827
- Simon John**
minister skarbu Wielkiej Brytanii (do 10 V), lord kanclerz (od 12 V) 352
- Sinclair Archibald**
minister lotnictwa Wielkiej Brytanii (od 11 V) 464, 686, 784
- Skalický Jan**
urzędnik MSZ Tymczasowego Rządu Czechosłowackiego, desygnowany na posła przy rządzie polskim 786, 815
- Skarga Piotr**
(1536–1612), jezuita, pisarz i kaznodzieja 58
- Skarżyński**
540
- Skiwski Wiktor**
były naczelnik Wydziału Prasowego 746
- Skolimowski Mieczysław**
radca poselstwa w Madrycie 810
- Skoropadski Pawło**
ukraiński polityk i wojskowy 26, 233, 664
- Skowroński Tadeusz**
poseł w Rio de Janeiro 50, 510, 515
- Skrypnik Stepan**
były poseł, przewodniczący Komitetu Ukraińskiego 139
- Skučas Kazys**
minister spraw wewnętrznych Litwy (do 17 VI) 187
- Skwarczyński Stanisław**
generał brygady 410
- Slávik (Slavik) Juraj**
były poseł Czechosłowacji, minister spraw wewnętrznych Tymczasowego Rządu Czechosłowackiego 662, 663, 725–727
- Sławik Henryk**
dziennikarz, przewodniczący Komitetu Obywatelskiego do spraw Opieki nad Polskimi Uchodźcami na Węgrzech, delegat Ministerstwa (Pracy i) Opieki Społecznej 871
- Sławoj-Składkowski Felicjan**
generał dywizji, były premier 421, 732
- Słowacki Juliusz**
(1809–1849), poeta i dramaturg 58
- Smetona Antanas**
prezydent Litwy (do 15 VI) 538
- Sokolnicki Henryk**
poseł w Helsinkach 167, 168, 170, 569, 571, 709, 779, 844

- Sokolnicki Michał**
ambasador w Ankarze 31, 79–81, 100, 176, 315, 328, 329, 477, 621, 679, 697, 710, 776, 844
- Sokołowski Seweryn**
były wicedyrektor Gabinetu Ministra Spraw Zagranicznych 410
- Solano Gustavo**
prawnik kolumbijski 414
- Sołowij Włodzimierz (Wołodymyr)**
członek UNDO, członek Komitetu Ukraińskiego w Paryżu 102, 103, 155
- Sosnowski Kazimierz**
generał broni, minister bez teki, komendant główny ZWZ (do 30 VI), przewodniczący KSK 26, 97, 100, 138, 241, 305, 363, 364, 383, 491–497, 534, 536, 711, 740, 752, 755, 772, 845
- Souritz** → Suric Jakow Z.
- Sroka**
34
- Stalin Jozef Wissarionowicz**
sekretarz generalny KC KPZR, dyktator ZSRR 35, 60, 144, 196, 207, 258, 262, 322, 372, 375, 393–401, 419, 420, 445, 446, 486, 500, 501, 509, 701, 740, 761, 764
- Staniszew Aleksandar**
były rektor uniwersytetu w Sofii 161
- Stanley Oliver**
przewodniczący Board of Trade (do 5 I), minister wojny Wielkiej Brytanii (5 I – 10 V) 418, 429
- Staćzyk Jan**
minister (pracy i) opieki społecznej 127, 130, 305, 316, 317, 509, 510, 515, 564, 626, 752, 761, 845
- Starzyński Stefan**
były poseł, były komisaryczny prezydent Warszawy 241, 242
- Staszewski Jan**
urzędnik poselstwa w Lizbonie 439
- Stebelski Henryk**
radca handlowy ambasady w Paryżu (do VI) 716
- Steed Wickham Henry**
dziennikarz i historyk, były redaktor „The Times” 129, 177
- Stefan Batory**
(1533–1586), król Polski 58
- Stefanowski**
696
- Stempowski Jerzy**
eseista i krytyk literacki 101, 102
- Stircea Victor**
wielki mistrz ceremonii króla Rumunii 203
- Strakacz Sylwin**
sekretarz osobisty Paderewskiego, minister pełnomocny przy Lidze Narodów 369, 562, 568, 639, 755, 783, 785
- Strang William**
zastępca podsekretarza stanu w MSZ Wielkiej Brytanii 39, 40, 123, 230, 326, 480, 481, 543, 561, 637
- Strasburger Henryk**
minister skarbu oraz minister przemysłu i handlu 73, 104, 110, 119, 127, 248, 301, 305, 340, 344, 515, 516, 537, 566, 567, 702, 703, 718, 721, 752, 756, 792, 795, 845, 874, 875
- Strasburgerowa**
717
- Strasser Otto**
były członek NSDAP, od 1933 na emigracji 129
- Stroński Stanisław**
romanista, były profesor Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, szef Biura Celów Wojny, minister bez teki (do 10 X), minister informacji i dokumentacji (od 10 X) 26, 45, 73, 78, 127, 130, 131, 151, 195, 204, 316, 317, 357, 358, 484, 525, 559, 584, 662, 726, 739–741, 752, 765, 772, 782, 819, 845, 867, 879
- Stulgiński**
540
- Stülpnagel Karl Heinrich von**
niemiecki generał, przewodniczący komisji rozjemczej w Wiesbaden (od 30 VI) 564
- Sturdza Mihail**
minister spraw zagranicznych Rumunii (od 14 IX) 684, 685, 723, 730, 731, 734–736, 826–829
- Stypułkowski**
540
- Suchcitz Andrzej**
125
- Sulma Stanisław („Suliman”)**
podpułkownik dypl., szef bazy łączności „Bey” w Stambule 697

Suric Jakow Z.
ambasador ZSRR w Paryżu (do III) 256,
258

Swierczyński
540

Szapiro Jerzy
dziennikarz związany z PPS, były członek
redakcji „Robotnika” 130

Szczerbiński Zdzisław
radca ambasady w Ankarze 328

Szeląg Franciszek
urzędnik Prezydium Rady Ministrów 503

Szeliski Jan
(zm. 28 V), były II sekretarz ambasady
w Rzymie, st. strz. Samodzielnej Brygady
Strzelców Podhalańskich, zginął pod
Narwikiem 585

Szembek Jan
były korespondent PAT w Rydze 49, 50,
190, 191, 729

Szepietowski Leonard
kierownik referatu budżetowego 505

Szeptycki Roman Aleksander (Andrzej)
greckokatolicki metropolita lwowski
i halicki 234

Szołdrski Jan
(zm. 19 IX), szwagier Olgerda
Czartoryskiego, kawaler Zakonu
Maltańskiego, rozstrzelany w Kościanie
129

Szpakowska Natalia
pracownica kancelarii MSZ 503–505

Sztark Heliodor
konsul generalny w Pittsburghu 750, 752

Szulgin Aleksander (Szulhyn Oleksandr)
były przewodniczący ukraińskiej
Najwyższej Rady Emigracyjnej w Paryżu,
współwydawca tygodnika „Tryzub” 101,
102, 156, 158–160, 703

Szumłakowski Marian
poseł w Madrycie 3, 15, 439, 507, 560,
616, 669, 695, 714, 715, 774, 791, 792,
810, 811, 820

Szumowski Tadeusz
major dypl., kierownik działu ogólnego
(do I IV), następnie radca ambasady
w Londynie, attaché wojskowy przy
Tymczasowym Rządzie Czechosłowackim
(od X) 786, 787, 816

Szydłowski Stanisław
kapitan, w armii polskiej na Zachodzie
(w dyspozycji Naczelnego Wodza

w Paryżu; V–VII); radca w centrali
w Londynie (od VII), sekretarz ministra
(od I XII) 345

Ś

Śmieszek Jerzy
radca poselstwa w Atenach, przedstawiciel
PAT 131

Świerz-Zaleski Stanisław
kustosz zbiorów wawelskich,
odpowiedzialny za ich ewakuację
545–548

Świetlik Franciszek Ksawery
prezes Rady Polonii Amerykańskiej 600

T

Tacitus Publius Cornelius, Tacyt
(ok. 55–120), historyk rzymski 209

Tamaro Attilio
poseł Włoch w Bernie 440

Tani Masayuki
wiceminister spraw zagranicznych Japonii
(do VII) 225, 346, 532

Tanner Väinö
minister spraw zagranicznych Finlandii
(do III), następnie minister zaopatrzenia
168, 569–571

Tanriöer Suphi
ambasador Turcji w Bukareszcie 65, 76,
77, 111

Taray Cemal Hüsnü
ambasador Turcji 261, 295, 586, 776

Tarbé de Saint Hardouin Jacques
radca ambasady Francji w Bernie (od VI)
436

Tardini Domenico
sekretarz Kongregacji dla Spraw
Nadzwyczajnych Kościoła 171, 479

Tarnowski Adam
poseł w Sofii 160, 161, 695, 738

Tătărescu (Tatarescu) Gheorghe
premier Rumunii (do 4 VII) 76, 77, 366

Taylor Myron C.
przedstawiciel prezydenta USA w Stolicy
Apostolskiej 244

Telatycki Bronisław
kierownik konsulatu w Kabulu 255, 749

Teleki Pál (Paweł)
premier Węgier 120, 137, 365, 647, 648

Terentiew A.W.
ambasador ZSRR w Ankarze (do IX) 80

Thierry Adrien
ambasador Francji w Bukareszcie 75, 77,
291, 292, 366, 411

Tiso František
poseł Słowacji w Moskwie 635

Tixier Adrien
zastępca dyrektora Międzynarodowej
Organizacji Pracy 706, 707

Trepke
20–24

Trebicki Kazimierz
konsul generalny w Genewie (do I IX)
283

Trojanowski → Ryś-Trojanowski Mieczysław

Tschammer und Osten Hans von
szef Nationalsozialistischer Reichsbund für
Leibesübungen 667

Tuompo Viljo Einar
generał-major fiński, dowódca Grupy
Północna Finlandia 667

Turauskas Eduardas
stały delegat Litwy do Ligi Narodów
(od IV) 283

Tymiński Józef
były wojewoda krakowski 411

Tyszkiewicz Michał
urzędnik MSZ, autor tekstów piosenek
538

U

Ubysz Zbigniew
sekretarz poselstwa w Teheranie 249

Udowyczenko Ołeksandr
generał, zastępca przewodniczącego
Komitetu Ukraińskiego w Paryżu 102

Ujejski Stanisław
generał brygady, zastępca dowódcy
Polskich Sił Powietrznych (III–VII),
generalny inspektor Polskich Sił
Powietrznych (od VII) 19

Ulrych Juliusz
były minister komunikacji 410

Umberto di Savoia
syn króla Włoch, książę Piemontu 217

Urdăreanu (Urdarianu) Ion
minister dworu króla Rumunii 175, 823

V

Vandenberg Arthur Hendrick
senator amerykański 165

Vansittart Robert
doradca dyplomatyczny premiera Wielkiej
Brytanii 795

Vargas Getúlio Dornelles
prezydent Brazylii 511, 514

Vetulani Adam
historyk prawa, profesor Uniwersytetu
Jagiellońskiego, członek Komitetu
Obywatelskiego do spraw uchodźców
w Rumunii 203

Vetulani Zygmunt
konsul generalny w Bagdadzie (do I III)
60, 63

Vörönlé János
wiceminister spraw zagranicznych Węgier
365

W

Wachowiak Stanisław
ekonomista, były poseł, były wojewoda
pomorski, wiceprezes RGO 139

Walden Karl Rudolf
przedstawiciel naczelnego dowództwa
w rządzie Finlandii (do 27 III), minister
obrony narodowej (od 27 III),
przemysławiec 168, 169

Walsh Edmund A.
jezuita, przewodniczący Papieskiej Misji
Pomocy Głodującym w Rosji (1922–1924)
279

Walsh Wavell [?]
443

Wanko Tadeusz
410

Warchałowski Jerzy
były konsul generalny w Królewcu 281

Waszyngton Jerzy
(1732–1799), pierwszy prezydent USA
211

Welles Sumner
podsekretarz stanu USA 128, 130, 165,

- 178, 179, 184, 193, 194, 206, 210–221, 226, 240, 244, 257, 273, 274, 318, 320, 331, 482, 557, 609, 684, 728, 773, 777
- Wellisz Leopold**
prawnik, przedsiębiorca, kolekcjoner 574
- Wells Herbert George**
brytyjski pisarz i publicysta 751
- Wenda Zdzisław Zygmunt**
pułkownik dypl., były poseł
i wicemarszałek Sejmu 410
- Weygand Maxime**
generał, dowódca sił francuskich na
Bliskim Wschodzie (do 9 V), naczelny
wódz francuskich sił zbrojnych i sił
alianckich we Francji (19 V – 16 VI),
minister obrony (16 VI – 6 IX) 128, 397,
425, 461, 494, 497, 508, 509, 562, 789, 873
- Wicher Władysław**
ksiądz, teolog, profesor Uniwersytetu
Jagiellońskiego, aresztowany w ramach
tzw. Sonderaktion Krakau, zwolniony 8 II
126
- Wielhorski Władysław**
historyk, politolog, wykładowca
Uniwersytetu Wileńskiego 538
- Wieniawa** → Długoszowski-Wieniawa
Bolesław
- Wierusz-Kowalski** → Kowalski-Wierusz
Tadeusz
- Wiesiołowski Aleksander**
sekretarz poselstwa w Meksyku, kierownik
konsulatu w Bogocie 28, 414, 416,
- Wiktor Emanuel III**
król Włoch 216
- Wilhelm II**
król pruski i cesarz niemiecki (1888–1918)
209, 519
- Wilhelmina**
królowa Holandii 381
- Wilkinson George**
burmistrz Londynu 92, 96, 97
- Willkie Wendell Lewis**
polityk amerykański, kandydat Partii
Republikańskiej w wyborach
prezydenckich w 1940 654
- Wilpiszewski Jarosław Stefan**
prawnik i działacz społeczny na Łotwie 540
- Wilson Woodrow Thomas**
(1856–1924), prezydent USA 211, 802
- Winant John Gilbert**
polityk amerykański, dyrektor
Międzynarodowej Organizacji Pracy
705–707, 730
- Windakiewicz Edward**
emerytowany profesor Akademii
Górniczkiej, aresztowany w ramach
tzw. Sonderaktion Krakau 125
- Winiewicz Józef**
dyplomata i publicysta, były redaktor
naczelny „Dziennika Poznańskiego”,
przydzielony do pracy w konsulacie
w Stambule 819, 867, 879
- Winkler Edward**
pierwszy oficer na MS „Batory” 546
- Wirtemberski Carl Alexander**
benedyktyn (brat Odo), emigrant 761
- Witos Wincenty**
były premier 227
- Witwickij S.**
103
- Wład Franciszek Seweryn**
(1888–1939), generał brygady, we
wrześniu 1939 dowódca 14. Dywizji
Piechoty, poległ pod Iłowem 321
- Włodek Jan**
profesor nauk rolnych Uniwersytetu
Jagiellońskiego, aresztowany w ramach
tzw. Sonderaktion Krakau, zwolniony 8 II
126
- Wodzicki**
746
- Wodzicki Kazimierz**
profesor anatomii zwierząt (SGGW),
uczestnik akcji interwencyjnej na rzecz
uwięzionych profesorów krakowskich 125
- Wolski Władysław**
sekretarz ambasady w Bukareszcie (do XI)
22, 23, 25, 742, 829
- Wołoszyn Augustyn**
ksiądz greckokatolicki i polityk, były pre-
mier autonomicznej Ukrainy Karpackiej 21
- Wołowski**
urzędnik Prezydium Rady Ministrów 504
- Woroszyłow Kliment J.**
marszałek, ludowy komisarz obrony ZSRR,
zastępca przewodniczącego Rady Komisa-
rzy Ludowych i Komitetu Obrony przy
Radzie Komisarzy Ludowych (od V) 17
- Wszelaki Jan**
kierownik referatu politycznego 584, 605,
606, 702, 745, 746
- Wujek Jakub**
(1541–1597), jezuita, tłumacz Biblii 58

Wysocki Alfred
były poseł w Berlinie i ambasador
w Rzymie, były senator 242

Wyszynski Andriej J.
wicekomisarz spraw zagranicznych ZSRR
811

Y

Yolles Piotr P.
redaktor gazety „Nowy Świat” wydawanej
w Nowym Jorku 156

Yonai Mitsumasa
premier Japonii (16 I – 22 VII) 32, 531

Z

Zabiello Stanisław
dyrektor generalny Biur Polskich we
Francji (od 23 IX) 605, 640, 852, 859,
860, 870, 871

Zajac Józef Ludwik
generał brygady, dowódca Polskich Sił
Powietrznych we Francji, następnie
w Wielkiej Brytanii (do VII) 19

Zakrzewski Tadeusz
podpułkownik dypl., attaché wojskowy
w Bukareszcie (do 5 XI) 17, 19, 303,
367, 410, 467, 499, 572, 573, 575, 595,
620, 621, 696, 697, 710, 722

Zaleski August
minister spraw zagranicznych *passim*

Zaleski F.
746

Zaleski Szczęsny
radca ambasady w Bukareszcie 75

Zaleski Xawery
kierownik referatu prasowego 584

Zaloziecki Wołodimir
były poseł do austriackiej Rady Państwa
i senator rumuński, przywódca mniejszość
ukraińskiej w Rumunii 20–22, 24, 25

Zaniewski H.
pracownik konsulatu w Montrealu 547

Zawadzki Jorge
poseł Kolumbii w Meksyku 28

Zawisza Aleksander
radca ambasady w Rzymie (do 10 VI),
chargé d'affaires a.i. przy Tymczasowym

Rządzie Czechosłowackim (od 27 XI)
487–489, 786

Zażuliński Tadeusz
chargé d'affaires w Kairze 4, 6, 105, 808,
809

Zdziechowski Jerzy
były minister skarbu, kierownik działu
ekonomicznego Biura Celów Wojny 73,
74, 504, 505, 565

Zdzieński Roman
sekretarz poselstwa w Teheranie 851

Zembrzusi
746

Zgłińska Krystyna
urzędniczka ambasady w Rzymie 488

Zgórniak Marian
125

Zieliński
członek Rady PCK, następnie Towarzystwa
Opieki nad Polakami we Francji 640

Zieliński Adam K.
432, 433

Zimnal Marian
major, zastępca attaché wojskowego
w Bukareszcie 716, 723

Zoltowski → Żółtowski Adam

Zotow Iwan S.
poseł ZSRR w Helsinkach 570

Zyndram-Kościałkowski Wacław
członek Rady PCK, następnie Towarzystwa
Opieki nad Polakami we Francji 640

Ż

Żeligowski Lucjan
generał broni, członek Rady Narodowej
384

Żerko Stanisław
17

Żółtowski
pracownik Międzynarodowej Organizacji
Pracy 707

Żółtowski Adam
filozof, profesor Uniwersytetu
Poznańskiego, wysłannik rządu na Litwę
186, 188, 191, 259

Żółtowski Janusz
radca finansowy ambasady w Waszyngtonie
435, 605, 717